

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní a Mateřská škola „Začít spolu“, Chotýšany 49

Chotýšany 49, 257 28

Identifikátor školy: 600 042 235

Zřizovatel: Obec Chotýšany 54, 257 28

Školský úřad: Černoleská 1997, 256 01 Benešov u Prahy

Termín konání komplexní inspekce: 4., 5. a 8. listopad 1999

Čj.	035 219/99-2084
Signatura	kb1zt101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem komplexní inspekce bylo posouzení kvality vzdělávání a řízení základní školy.

Český jazyk

Časová dotace českého jazyka odpovídá schválenému vzdělávacímu programu Základní škola, dílčí úpravy vyplývají z realizace schváleného vzdělávacího projektu „Začít spolu“. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Učivo je plánováno formou písemných časově tematických plánů učiva, které opomíjejí a nedostatečně konkretizují některé specifické složky výuky českého jazyka (psaní, čtení a literární výchova). V rámci školy je plynulost výuky českého jazyka narušována personálními změnami. Přejít na II. stupeň základní školy vzhledem k absenci určení spádové školy zřizovatelem není kontinuálně a systematicky zajištěn a sledován. Cíle vyučovacích hodin nebyly vždy jasně stanoveny, přesto byl z průběhu vyučovacích hodin zřejmý jejich soulad se standardem učiva. Stanovenými cíli vyučující respektovali didaktické zásady (aplikace teorie v praktickém využití, názornost, přiměřenost a soustavnost), akceptovali potřeby žáků a profesionálně pracovali se žáky zdravotně postiženými.

V rámci sledované výuky byla plně využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Zajištěna je dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jednou vyučující se středoškolským pedagogickým vzděláním, asistentkou třídní učitelky se středoškolským pedagogickým vzděláním, která pomáhá při práci s integrovanými zdravotně postiženými žáky a v rámci projektu „Začít spolu“ přítomností a aktivní pomocí zákonného zástupce matkou dítěte. Kvalita výuky byla ovlivněna krátkou pedagogickou praxí a nekvalifikovaností některých vyučujících. Kladem byla asistentská práce a spolupráce s rodičem, důraz na speciálně pedagogický přístup k žákům.

Škola má dostatečné prostorové podmínky pro výuku českého jazyka v kmenových učebnách. Organizace prostoru, vybavení žákovským a úložným nábytkem umožňuje žákům volný přístup ke zdroji informací (žákovská knihovna) a didaktickým pomůckám. Výukové prostory a jejich netradiční organizace odpovídají a vytvářejí předpoklady pro uplatňování psychohygienických zásad. V některých vyučovacích hodinách vyučující neupevňovali návyky správného způsobu sezení a patřičné návyky při psaní. Vybavení učeben je funkční, estetické a podnětné. Učební pomůcky, učebnice a učební texty jsou pořizovány v potřebné míře, z hlediska účelnosti jsou rezervy v jejich efektivním využívání. Didaktická a výpočetní technika (osobní počítače, video) není využívána vzhledem k nedostatku finančních prostředků na pořízení videotéky a výukových programů.

Struktura a organizace výuky vytvářela prostor pro individuální práci žáků i ve skupinách, uplatnění kooperativní techniky učení, schopnosti objevovat i aplikovat učivo, řešit problémové zadání úkolu (práce v centrech aktivity), uplatňovat mezipředmětové vztahy a regionální prvky (projektové učení). Zvolené metody a organizační formy práce žákům umožnily individuální pracovní tempo, vyjádření vlastního názoru, rozvoj komunikativních dovedností. Ve výuce se úspěšně uplatnili i žáci zdravotně postižení. Rezervy se objevily v jasnosti a přesnosti zadání, souběžné neslučitelnosti zvolených metod práce (ve třídě se třemi ročníky), efektivním využití vyučovacích časů a učebních textů, efektivních a systematických metodách zpětné vazby a v jednom případě v diferenciaci úkolů dle schopností žáků v jednotlivých ročnících. Kladem je uplatňovaná genetická metoda výuky čtení a v návaznosti na ní i specifická výuka psaní.

Žáci byli vhodně motivováni návazností učiva na vlastní životní zkušenosti a znalosti. Vyučující jim diferencovaně poskytovali pomoc při řešení úkolů, adekvátně k jejich individuálním schopnostem. Opakování učiva nepostrádalo pochopení vztahů, souvislostí a aplikaci učiva.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení a k sebereflexi. Slovní hodnocení výkonu žáků je převážně zaměřeno pozitivně. Písemný projev žáků ve vyšším ročníku nemá náležitou pravopisnou kvalitu a úpravu, hodnocení a kontrola není dostatečně důsledná. Prostor je pro zkvalitnění písemné práce s chybou (vyšší ročníky). Hodnocení žáků a sebehodnocení není vždy systematicky podloženo relevantními informacemi. Slovní hodnocení zdravotně postižených žáků a se specifickými poruchami učení je prováděno na základě individuálního vzdělávacího plánu, který nemá charakter dohody mezi školou a rodiči. Písemná žádost či souhlas rodičů se slovním hodnocením není školou zdokladována. Systematický a kvalitní je systém hodnocení a sebehodnocení v nižších ročnících založený na pozorování žáků a diagnostice.

Vzájemná komunikace a chování je dána dohodnutými pravidly jednání, která však zatím nejsou vždy akceptována všemi žáky. Ve sledovaných hodinách byla komunikace založena na vzájemné důvěře a respektování osobnosti žáka. Atmosféra školy a pravidelně do vyučování zavedený tzv. ranní kruh vytvářejí prostor pro diskusi, vlastní názor a rozvoj komunikativních dovedností žáků. Rezervy jsou v důslednějším užívání spisovné výslovnosti. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byla verbální a neverbální komunikace vyučujících velmi dobrá, dílčí problémy vznikly v oblasti nerespektování pravidel vzájemné komunikace žáků a učitelky. Žáci pracovali aktivně a iniciativně, vztah k výuce byl veskrze pozitivní.

Hospitační činnost byla provedena vzhledem k časovému rozvržení inspekční činnosti a rozvrhu hodin školy v 6 vyučovacích hodinách českého jazyka. Kvalita vzdělávání byla ve třech vyučovacích hodinách hodnocena jako vynikající, ve dvou jako velmi dobrá a v jedné jako dobrá.

Plánování a příprava výuky vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám výuky, úroveň personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, účelnost a vhodnost organizace výuky, použití forem a metod práce, účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání ve sledované výuce českého jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Hospitační činnost výuky německého jazyka proběhla vzhledem k rozvrhu hodin školy a časovému rozvržení inspekční činnosti ve dvou vyučovacích hodinách (dvouhodinový blok ve 4. a 5. ročníku).

Výuka byla vedena pedagogicky způsobitou vyučující, je kontinuálně plánována v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola a organizačními principy projektu „Začít spolu“. Vzájemnými konzultacemi s okolními školami zajišťuje vyučující bezproblémový přechod žáků na II. stupeň základní školy.

Prostorové, psychohygienické a materiálně technické podmínky výuky německého jazyka jsou velmi dobré.

Úvodní část vyučovací hodiny postrádala efektivní rozvíjení komunikativních dovedností žáků (prostor pro využití audiotekniky a procvičení audioorálních jazykových jevů). Zvolený metodický postup tvorby mikrodialogu v rámci vymezeného tematického okruhu ve dvojicích žáků nevedl k žádoucí komunikaci. Kladem byla výuka částečně vedená formou didaktických her, práce v ročníkových skupinách s možností okamžité zpětné vazby a ověření úspěšnosti, samostatná práce žáků a práce s učebnicí. Vyučující individuálně pracovala se slabšími žáky, průběžně žáky hodnotila, akceptovala alternativní řešení úkolů, na psychohygienické potřeby žáků reagovala zařazením aktivní relaxace. Závěr výuky sledoval sebehodnocení žáků

a vyjádření svého zájmu o práci v hodině. Svým sebehodnocením žáci i vyučující vystihli slabá místa ve výuce. Výsledky učení vzhledem k absenci evaluačních nástrojů nelze zjišťovat.

Kvalita vzdělávání německého jazyka je na základě sledovaných vyučovacích hodin celkově hodnocena jako dobrá.

Matematika

Počty hodin v jednotlivých ročnících odpovídají schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků v podstatě odpovídá učebním osnovám, dílčí nedostatky byly zjištěny v koordinaci plánovaného učiva s učebními osnovami a učebnicemi. Podle předložených tematických plánů učitelů je zajištěna návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Vyučující znají dobře složení třídy, ale zvolené výukové cíle někdy nekorespondují s momentálním složením třídy.

Učební prostředí je podnětné a esteticky upravené. Materiální podmínky výuky jsou vynikající. Žáci mají během vyučovacího procesu k dispozici velké množství doplňujících materiálů, učebních pomůcek, textů a cvičebnic. Jejich využívání je účelné. Didaktická technika použita nebyla.

Kvalitu výuky především ve druhé třídě (3., 4. a 5. ročník) ovlivňuje odborná úroveň vyučujících. Zatímco u odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících je kvalita výuky hodnocena jako dobrá a velmi dobrá, u vyučujících se středoškolským vzděláním jako vyhovující. Z hlediska návaznosti výuky není vhodně dělení hodin matematiky ve druhé třídě mezi dva vyučující.

Struktura hodin je jasná, žákům srozumitelná. Pokyny vyučujících jsou přiměřené věku žáků. Používané vyučovací metody jsou založeny na aktivním učení se žáků. Převládá skupinová práce, při níž je žákům umožněno pracovat individuálním tempem. V hodinách jsou rozvíjeny techniky podporující především logické zapamatování učiva a jeho praktické využití. Při řešení úkolů je žákům poskytována pomoc, při jejich zadávání jsou zpravidla respektovány jejich schopnosti. Při výuce nejsou dostatečně prověřovány výchozí znalosti žáků. V organizaci vyučovacích hodin především ve 3. - 5. ročníku byly zjištěny nedostatky - pro některé úkoly nebyly zvoleny optimální časové dotace, žáci efektivně nevyužívali čas k předepsané činnosti. Celkově je malá časová dotace hodin věnována zvládnutí početních algoritmů. Pozitivním prvkem výuky je projektové vyučování, při kterém jsou využívány mezipředmětové vztahy, regionální prvky a schopnosti žáků vyvozovat závěry z daných předpokladů.

V práci byli zohledňováni žáci se zdravotními problémy. Při zkoušení a opakování jsou otázky vyučujících zaměřeny především na logické zvládnutí učiva, ne na pamětné zvládnutí. Hodnocení žáků je formativní, děti jsou pravidelně vedeny k sebereflexi. V hodinách je kladen velký důraz na praktické využití probíraného učiva.

V hodinách se projevuje snaha vyučujících o ovzduší tolerance a vzájemné spolupráce. Žáci jsou bráni jako partneři vyučujících.

Kvalita výuky matematiky je celkově hodnocena jako dobrá.

Výchovné předměty (tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova)

Ve sledovaných vyučovacích předmětech je časová dotace vyučovacích hodin v souladu s učebním plánem. Výuka hudební výchovy není z hlediska kvality zpracování časově tematických plánů učiva a sledované výuky dostatečně plánována a připravována. Obsah probíraného učiva většinou koresponduje s učebními osnovami, v tělesné výchově vychází

z podmínek školy. Nekonkrétní zápisy v třídní knize nemají náležitou vypovídací hodnotu z hlediska plnění učebních osnov (hudební výchova). Ve sledovaných vyučovacích hodinách je patrná návaznost učiva na předcházející probíranou látku. v rámci hospitační činnosti byly hodnoceny 2 vyučovací hodiny tělesné výchovy, 1 vyučovací hodina hudební výchovy a další výchovné aktivity v průběhu výuky.

Materiálně technické podmínky hudební a výtvarné výchovy a vybavení didaktickými pomůckami jsou vzhledem k výtvarným a hudebním činnostem na velmi dobré úrovni. Ve výuce hudební výchovy nebyly v potřebné míře využity. Učebnice hudební výchovy je zatím ve škole v jednom provedení, žáci používají zpěvník Já písnička. Uspořádání a funkčnost žákovského nábytku, používané výtvarné materiály odpovídají nárokům na moderní výuku.

Pro tělesnou výchovu jsou ve škole podmínky zatím nevyhovující. Prostory školy jsou vybaveny dílčím tělovýchovným nářadím a náčiním (žíněnky, žebřiny, aj.), sloužícím zejména k relaxaci žáků v průběhu výuky. Jejich aktivní tělovýchovné využívání je vzhledem ke stavebním vlastnostem prostor školy velmi omezené. Výuka tělesné výchovy probíhá v rámci plaveckého výcviku a pohybových aktivit ve venkovním areálu školy, který není tělovýchovným aktivitám přizpůsoben (z tělovýchovného hlediska nevybavená travnatá plocha), či na obecním hřišti.

Výuka byla vedena vyučujícími bez odpovídajícího pedagogického a odborného vzdělání.

Výuka hudební výchovy svou motivací, pěveckými a poslechovými činnostmi, hudebním obsahem vzájemné komunikace nesledovala a netříbila potřebnou hudební kultivaci žáků. Přínosem bylo iniciativní vyjádření žáků k vlastnímu hudebnímu vkusu, včetně hudební ukázky, rytmizace hrou na tělo a relaxační prvky.

Organizace vyučovací hodiny tělesné výchovy měla funkční členění. Patrná byla snaha vyučující o účelné využívání vyučovacího času, některé části však byly neefektivní. Chyby ve stavbě hodiny jsou způsobeny krátkou pedagogickou praxí a nezkušeností vyučující. Kvalitní byla motivační část hodiny.

Ve výtvarné výchově žáci plnili svěřené úkoly spontánně a plně využívali volnosti, kterou jim vyučující umožnila. Žákům poskytovala průběžně pomoc, usměrňovala je při činnostech. Při výuce výrazně pomáhala asistentka zdravotně postižených dětí a maminka jednoho žáka.

V hodinách je respektována osobnost žáka. Vztah mezi vyučující a žáky je dobrý, uvědomělé respektování kodexu vzájemné komunikace ve škole je postupně vytvářeno. Hodnocení je formativní a obsahuje doporučení ke zlepšení výkonů a k rozvoji estetických zájmů. Ve vyučovacích hodinách jsou žáci vedeni k sebekontrolě a k odpovědnosti za svoji práci a k aktivnímu přístupu.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách tělesné a výtvarné výchovy je hodnocena jako dobrá. Specifické cíle hudební výchovy, obsah a organizace výuky neplnily filosofii vzdělávacího programu. Výuka hudební výchovy má na základě sledované vyučovací hodiny citelně slabá místa.

Pracovní činnosti, práce v centrech aktivity

Časová dotace vyučovacích hodin pracovních činností v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu. Členění učiva ve sledovaných hodinách do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Praktické činnosti byly sledovány v obou třídách.

Výukové prostory umožňují plnění cílů vyučovacího předmětu. Učební prostředí je podnětné,

centra aktivit i výuka jsou dostatečně vybaveny nářadím, nástroji, stavebnicemi, učebními pomůckami, různými materiály, knihami apod. a jsou účelně využívány.

Organizace výuky dává prostor pro využívání skupinové práce. Učivo je prezentováno s akcentem na praktické využití a žáci jsou vedeni ke schopnosti aplikovat probírané učivo v praktickém životě. Stavba hodin umožňuje volit si pracovní tempo a úspěšnou seberealizaci všem žákům.

Práce v centrech má návaznost na probírané učivo ve všech předmětech, umožňuje žákům samostatně nebo skupinově řešit zadané problémy, nalézat nová řešení a vlastní snahou získat další vědomosti a poznatky. Velký důraz je kladen na získávání informací z dalších zdrojů a využití mezipředmětových vztahů.

V závěru hodin je prováděno hodnocení výkonů žáků, při němž je využíváno sebehodnocení žáků. Hodnocení vyučujících jsou objektivní a přihlíží k individuálním dispozicím žáků. Vyučující se snaží pozitivně ovlivňovat vztahy mezi žáky, jejich spolupráci a toleranci.

Kvalita výuky pracovních činností a organizační formy práce v centrech aktivity je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je pozitivně ovlivněna průběžnou realizací vzdělávacího programu „Začít spolu“, tj.:

- zaváděním, ověřováním a postupným zkvalitňováním jeho principů a zásad, vycházejících z inovativního efektivního přístupu k výuce, sledujícího především rozvoj osobnosti žáka
- aktivním a iniciativním přijetím koncepce školy pedagogy, sociálními partnery školy, zejména rodiči a zřizovatelem školy
- postupným vzděláváním a stabilizací pedagogů školy, uplatněním asistentské výuky
- mírou podpory rodičů žáků a jejich zapojením do výuky
- aktivní realizací Projektu podpory vzdělávání Open Society Fund Praha - PORYV a to filosoficky, finančně (formou grantů), metodologicky (evaluace).

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech z hlediska plánování a přípravy výuky vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhá, jejich personálních, materiálních a psychohygienických podmínkách, účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých metod a forem práce, účinnosti motivace a způsobu hodnocení, interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá. Vzhledem k absenci standardizovaných evaluačních nástrojů nelze zjišťovat a hodnotit úroveň vědomostí, dovedností a sociálních kompetencí žáků. Vlastní evaluaci výsledků učení škola neprovádí.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě analýzy zkušeností z minulého období, vytyčují silné a slabé stránky školy, její příležitosti a rizika v realizaci projektu „*Začít spolu*“ (od září 1997). Písemný materiál ve své rozvaze konkretizuje cíle, prostředky a termíny realizace koncepčních kroků k jeho další realizaci. Jeho charakteristika a implementace v Základní škole Chotýšany odpovídá reálným možnostem školy, jeho náročnost je zejména v samotné organizaci školy jako školy neúplné s malotřídním organizací výuky. Z většiny dotazníků pro rodiče vyplývá podpora koncepce školy, ojediněle je zřejmé nepochopení či neznalost základních principů projektu, vyplývající z nedostatečné informovanosti. Dílčí kritické připomínky rodičů reflektují i pracovníci školy a svými kroky usilují o jejich eliminaci (personální stabilizace, prostorové a materiálně technické podmínky, evaluace výsledků učení, funkční slovní hodnocení žáků). Prokazatelné seznámení rodičů s koncepcí škola ČŠI nepředložila. Zřizovatelem a pedagogickými pracovníky školy je písemně schválena.

Plánování má charakter *Kalendáře akcí na školní rok 1999/2000* dle jednotlivých měsíců v oblasti organizační (pracovní a klasifikační porady), personální (vzdělávání), spolupráci s rodiči (třídní schůzky) a společenských akcí (s MŠ, Sdružením rodičů a jinými ZŠ v okolí). Konkretizace některých aktivit probíhá během školního roku. Plán postrádá kontrolní a evaluační činnosti vedení školy.

Plánování vyučujících formou časově tematických plánů z hlediska využití časové dotace vyučovacích hodin a obsahu učiva je na rozdílné kvalitativní úrovni. Plně v nich nejsou respektovány osnovy učiva Základní školy (hudební výchova, matematika).

Pozitivním zjištěním jsou vypracováváné týdenní individuální plány žáků v nižších ročnících jako konkrétní východisko pro hodnocení a sebehodnocení žáka, včetně diagnostiky a záznamů z pozorování žáků při jednotlivých vzdělávacích činnostech.

Individuální vzdělávací plány žáků zdravotně postižených kvalitně a komplexně postihují vzdělávací činnost školy, spolupráci s SPC a PPP.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou písemně vymezeny a s pracovníky projednány. Jejich obsah je funkční a smysluplný, v souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a je specifikován na podmínky školy. Výchovné poradenství není v organizaci školy institucionalizováno, je v kompetenci jednotlivých vyučujících. Vzhledem k velikosti a charakteru školy je organizační struktura řízení účinná, důslednější systém vyžaduje organizace a četnost pracovních porad (pedagogických rad) s funkční aplikací kompetencí a odpovědnosti jednotlivých pracovníků, a tím i realizací koncepčního principu demokratického a participativního řízení školy (malá četnost a funkčnost pedagogických rad ve školním roce 1998/99).

Povinná dokumentace školy je řádně vedena, dílčí formální a obsahové nedostatky byly v průběhu inspekce projednány (tiskopisy vysvědčení pro slovní hodnocení žáků, zápisy v katalogových listech, v třídních knihách, záznamy z pedagogických rad, platnost a užívání razítka). V současnosti realizovaný rozvrh hodin zcela nerespektuje personální podmínky výuky - jejich kontinuitnost (výuka matematiky dvěma vyučujícími) a efektivní využití (tvorba sebehodnocení žáků na úkor výchovy).

Organizace vyučování respektuje koncepci projektu „*Začít spolu*“ zařazením vyučovacích bloků (německý jazyk, přírodověda, vlastivěda), projektů (Podblanicko), práci žáků v centrech aktivity a prostor pro jejich individualizaci. Typická je struktura vyučovacího dne pravidelným zařazováním komunitního kruhu, společným vyučováním jednotlivých vyučovacích předmětů,

činnostmi v centrech aktivity na základě individuální volby žáka, společným hodnocením a plánováním, prostorem pro sebereflexi žáků a vyučujících. Přestávky, střídání práce a odpočinku vychází z konkrétní situace a v souhrnu času odpovídá organizaci vyučování dle platných právních předpisů.

Vnitřní informační systém je vzhledem k charakteru školy účinný. Jako potřebné se však jeví ověřování jeho funkčnosti a akceptace pracovníky školy, provádění zpětné vazby.

Informace o jednotlivých žácích jsou zákonným zástupcům předávány prostřednictvím osobního kontaktu v rámci třídních schůzek, osobních konzultací a prostřednictvím žákovských knížek. Záznamy o ústních jednáních s rodiči nejsou vedeny. Rada školy není vytvořena, při škole funguje Sdružení rodičů (registrace k 21. lednu 1997). Průběžné slovní hodnocení žáků a sebehodnocení žáků v žákovských knížkách je podkladem pro pololetní a závěrečnou klasifikaci žáků, včetně závěrečného širšího slovního hodnocení. Forma žákovských knížek vytváří předpoklady dobré informovanosti rodičů, nedostatky jsou v jejich neúplném vyplnění a výstižnosti sebehodnocení žáků a hodnocení vyučujících (kontrolou zápisů zjištěny obsahově nevhodná vyjádření vyučujících).

Na veřejnosti se škola prezentuje formou Výroční zprávy o činnosti školy, dílčími zprávami v regionálním tisku a v průběhu školního roku sportovními, výtvarnými, vzdělávacími a dalšími aktivitami a projekty. Výroční zpráva neobsahuje prokazatelné projednání s pedagogickými pracovníky a její obecně pojatá část z hlediska právních předpisů není dostatečně konkretizovaná. Prezentace školy na veřejnosti má rezervy. Z dotazníků pro rodiče vyplývá akceptace a pozitivní přijímání jejich připomínek k činnosti školy.

Řád školy s povinnostmi a právy žáků a zaměstnanců vytváří velmi dobré předpoklady pro kvalitní organizaci života školy.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy používá ve své práci a při vedení pracovníků demokratické metody řízení. Denní kontakt všech pracovníků je základním článkem řízení školy, tento způsob je dostačující a umožňuje pružné řízení školy. Z rozhovoru s pracovníky školy vyplývá, že je všem dána možnost uplatnit své názory a podněty pro zlepšení činnosti školy. Pedagogičtí pracovníci a rodiče školy mají možnost aktivně participovat na životě školy.

Škola je vzdělávacím střediskem pro vysokoškolské studenty, vytváří podmínky pro jejich pedagogickou praxi. Někteří pedagogové využívají získaného vzdělání k lektorské činnosti v republikovém měřítku. Kvalitní zázemí odborné literatury a časopisů, počítačové vybavení (Internet) umožňuje pedagogům potřebné samostudium. Motivačně působí přístup ředitele školy k rozboru vyučovacích hodin, jeho odborný a lidský aspekt, důraz na sebereflexi a sebehodnocení vyučujících.

Hodnocení pracovníků není pravidelné, ale uskutečňuje se v souvislosti s celkovým hodnocením školy v rámci projektu „Začít spolu“. Pro hodnocení pracovníků jsou stanovena známá kritéria. Pro nekvalifikované pracovníce je připraven systém vzdělávání, zaměřený na práci se zdravotně postiženými dětmi ve spolupráci s SPC Vertikála. Pro projekt „Začít spolu“ je k dispozici dostatek studijních materiálů a možnost konzultací v základní škole v Praze - Modřanech. Pro metodickou oblast v rámci výuky je ve škole určen poradce. Ředitel školy nemá připraven systém evaluace výsledků vzdělávání, dosavadně zvolené metody se plně neosvědčily.

Vzhledem k velikosti školy a počtu pracovníků je systém vedení, jeho rozsah a motivace hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má zpracovaný obecný plán kontroly. Jsou v něm určeny cíle kontrolní činnosti související s evaluací školy v rámci projektu „Začít spolu“. Podle zjištěných skutečností, z hospitačních zápisů a rozhovoru není hospitační činnost ředitele systematická.

Kvalita hospitační činnosti ředitele školy prováděna při inspekci, zápisy ze zjištěné hospitační činnosti a následných pohospitačních rozborů je velmi dobrá. Její výsledky byly probírány s pracovníky. Ředitel školy dobře postihl klady a nedostatky v hodinách. Z vyučovacích hodin je schopen vyvodit závěry a opatření, která jsou relevantní a směřují ke zkvalitnění práce vyučujících. Nedostatkem je absence následné kontroly. Metodickou pomocí jsou videozáznamy vyučovacích hodin ve škole a jejich následný rozbor. Rozsah kontrolních mechanismů je v podmínkách školy dostačující.

Ředitel školy nevyužívá klasické evaluační nástroje ke sledování kvality práce učitelů. Nejsou využívány testy a písemné práce jako prostředky ke zjišťování úrovně výsledků učení žáků. Není srovnání výsledků se srovnatelnými okolními školami. Jako kontrolní činnost k dílčímu zjištění kvality vzdělávání slouží výsledky práce žáků v centrech.

Kontrolní činnost ředitele školy má z hlediska systému, rozsahu a účinnosti dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je vzhledem k realizaci vzdělávacího programu „Začít spolu“ částečně nepříznivě ovlivněna fluktuací pedagogů školy, jeho nekontinuálním kvalitativním vývojem. Rozsah, kvalita a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je velmi dobrá, kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a funkčních systémů je velmi dobrá, systém, rozsah a efektivnost vedení je hodnocen jako velmi dobrý, systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jako dobrý. Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina vytváří svým materiálně technickým, personálním a obsahovým zajištěním předpoklady kvalitně realizované výchovy, vzdělávání a rekreace žáků ZŠ Chotýšany i žáků jiných škol. Jedno oddělení školní družiny s počtem 19 dětí je vedeno odborně a pedagogicky způsobilou vychovatelkou. Organizace školní družiny umožňuje zapojení dětí do zájmových útvarů - estetika, dramatika, hra na flétnu. Školní družina využívá prostory školy (kmenové třídy). Předepsaná pedagogická dokumentace je vedena.

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

Podstatné údaje o škole

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úpravy a doplňku čj.

25 018/98-22 a od září 1997 experimentálně ověřuje vzdělávací program „Začít spolu“ (po dobu pěti let). Program byl v intencích schváleného projektu konkretizován na podmínky školy. Dva pracovníci školy prošli dlouhodobým vzdělávacím kurzem OPEN SOCIETY FUND Praha pro lektory programu Začít spolu a Strategie a zvládání změny. Svoje teoretické a praktické znalosti a dovednosti postupně uplatňují v řídicí, lektorské, metodické a pedagogické činnosti školy. Východiska, záměry, principy a cíle projektu jsou průběžně realizovány, dílčí nedostatky reflektovány v koncepci školy. Zjištění ČŠI i výsledky dotazníku pro rodiče jsou v souladu s touto sebereflexí školy, tj. částečná fluktuace a nekvalifikovanost personálního zajištění výuky, prostorové podmínky (tělesná výchova), nedostatečná prezentace koncepce školy mezi rodiči, její přijetí a spolupráce při jejím naplňování všemi sociálními partnery, nedostatečná evaluace vzdělávání (bezproblémový přechod žáků na II. stupeň školy) a systém efektivní organizace práce ve třídě se třemi ročníky. Škola organizuje zájmový útvar náboženství a na základě individuální iniciativy pedagogů školy zájmové činnosti - keramika (i pro rodiče a veřejnost), country tance a výuku hry na kytaru.

V současnosti má škola uděleno dle § 6 odst. 3 a 5 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s pokynem MŠMT ČT čj. 18 479/97-60, výjimku z počtu žáků na dobu tří let (udělena ke dni 24. dubnu 1998 do roku 2000/2001). Demografický vývoj v příštích letech naznačuje nárůst počtu žáků. Z 6 zapsaných žáků pro školní rok 1999/2000 byla rozhodnutím ředitele školy odložena školní docházka jednomu žákovi.

V současnosti plní ve škole povinnou školní docházku 27 žáků (1. ročník - 6 žáků, 2. ročník - 5 žáků, 3. ročník - 6 žáků, 4. ročník - 5 žáků, 5. ročník - 5 žáků), z toho 1 žák je cizí národnosti a 2 integrovaní zdravotně postižení žáci. Z okolních obcí dojíždí 7 žáků (Bořeňovice, Vlašim, Býkovice, Kondrac, Městečko). Přechod žáků na II. stupeň ZŠ není zajištěn ze strany zřizovatele školy určením spádové školy. V minulém školním roce přešel na II. stupeň ZŠ jeden žák.

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Z 27 zadaných dotazníků bylo zpracováno 25 vyplněných dotazníků. Statisticky vypovídající hodnotu mají vyjádření rodičů:

negativa - podmínky pro výuku tělesné výchovy, absence výuky anglického jazyka, ve vyšších ročnících důslednější seznamování s novým učivem a jeho procvičování (matematika, český jazyk, německý jazyk), kvalita písemného projevu žáků, obavy z přechodu žáků na II. stupeň ZŠ (plnění standardu učiva zejména z matematiky a českého jazyka), nemožnost srovnání schopností a vědomostí žáků s jinými školami, absence práce s osobním počítačem, dílčí problémy v komunikaci škola - rodiče

pozitiva - vybavenost školy, prostor pro rozvoj dítěte, individuální přístup k žákům, motivační hodnocení a sebehodnocení žáků, v nižších ročnících princip učení hrou, činnost školní družiny a zájmových útvarů, atmosféra školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy vyplývající z ustanovení § 38 a odst. 1 a) až h) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- podkladová inspekční dokumentace
- statistický výkaz o ŽŠ
- přehled zájmových útvarů

- organizační řád školy (kompetence pracovníků školy)
- hospitační záznamy ředitele školy
- koncepce školy
- roční plán
- časově tematické plány učiva
- žákovské knížky a záznamníky žáků
- písemnosti žáků
- výtvarné práce žáků
- portfolia žáků (soubor prací žáků)
- dokumentace mimoškolních aktivit školy (fotoalbum, videozáznamy)

ZÁVĚR

Pozitiva:

- práce se zdravotně postiženými dětmi
- metodicky řízená pomoc rodičů ve třídě
- otevřenost školy
- funkční a estetické prostředí školy
- respektování osobnosti žáka
- projektové vyučování
- důraz na praktické využití učiva
- vybavení školy didaktickými pomůckami, učebními texty a dalšími zdroji informací
- motivační činnost učitelů
- prostor pro individualizaci žáka
- uplatňování sebehodnocení žáků

Negativa:

- nedostatky v organizaci hodin, neefektivní části hodin
- nedostatečná zpětná vazba
- absence tělocvičny (školního hřiště)
- problémy ve vzájemném tolerování spolužáků, zejména při skupinové práci
- při práci ve skupinách volba nesourodých vyučovacích metod a forem práce
- nedodržování kodexu školy v oblasti vzájemné komunikace
- chybí srovnání výsledků vzdělávání s ostatními školami nebo standardem učiva (5. ročník).

Vývoj školy od poslední inspekce (21. ledna 1998)

Pozitivní:

- stavba rozvrhu vytváří řediteli školy prostor pro hospitační a kontrolní činnost
- kvalitně písemně zpracovaná koncepce školy ve všech oblastech, včetně aplikace prvků programu „Začít spolu“ na podmínky školy a v její návaznosti sestavený roční plán práce školy
- témata učebního celku Výchova ke zdraví je zařazena do časově tematického plánu učiva přírodověda
- žáci se specifickou poruchou učení jsou hodnoceni formou širšího slovního hodnocení v českém jazyce
- dozor nad žáky a organizace vzdělávání je dána řádem školy a činností školní družiny
- pochvaly žáků se využívají v dostatečné míře v průběžném i závěrečném hodnocení
- aktivní účast rodičů na výuce
- rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol od 1. 9. 1998 pod názvem Základní a Mateřská škola „Začít spolu“, Chotýšany 49
- vzhledem k právě probíhající výuce plavání a improvizovaným podmínkám tělesné výchovy je vhodně volena 2 hodinová dotace
- nedostatky ve vedení povinné dokumentace byly dílčím způsobem odstraněny.

Setrvávají dílčí nedostatky :

- v záznamech z pedagogických rad chybí konkrétní výsledky kontrolní činnosti a evaluace
- v kvalitě písemností žáků (důsledná zpětná vazba - pravidelná písemná kontrola písemností žáků)
- ve zpětné vazbě ředitele školy v rámci vnitřního informačního systému školy.

Vzdělávací program Začít spolu je ověřován v podmínkách neúplné malotřídní školy s organizací více ročníků ve třídě, a tím je jeho naplňování, systém a organizace výuky značně náročný. Vzhledem k personální fluktuaci je komplikován jeho kvalitativní kontinuální vývoj. Jeho důsledné naplňování ve všech ročnících probíhá až v tomto školním roce. Základní principy a zásady vyplývající z projektu, jak byl schválen MŠMT dne 11. června 1997, jsou naplňovány s dílčími nedostatky v oblasti evaluace (vnitřní i vnější), funkční kontrolní činnosti, systému sebehodnocení a hodnocení žáků, prezentaci výsledků práce školy, v tak zvané „výchově“ okolí školy, stabilizaci pedagogů a odborné a pedagogické způsobilosti pedagogů.

Kvalita vzdělávání a řízení školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Pro výkon inspekční činnosti byly vytvořeny velmi dobré podmínky.

V rámci inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Vlastní iniciativou školy je v rámci vzdělávacího projektu „Začít spolu“ zkvalitňováno materiálně technické zázemí školy efektivním využíváním udělených finančních grantů.

Doporučení škole:

v rámci školy v přírodě realizovat témata z učebního celku Výchova ke zdraví, zásady a principy projektu „Začít spolu“ (sociální vztahy, vzájemná komunikace, aj.).

Doporučení zřizovateli:

vytvořit podmínky pro zkvalitnění výuky tělesné výchovy (vybudování školního hřiště, dle možných kapacit tělocvičnu).

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Dana Hanzelková	Dana Hanzelková v.r.
Člen týmu	Václav Zemek	V. Zemek v.r.

V Praze dne 29. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2.12.1999

Razítko

Mgr. Libor Kočí

Kočí v.r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrá	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Benešov u Prahy	2000-01-03	035 5/2000-2084
Zřizovatel Obec Chotýšany	2000-01-03	035 6/2000-2084
Rada školy - není zřízena	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	---